

Vlaanderen
is omgeving

Wat kruipt, loopt of vliegt er over ecoduct Kempengrens ?

ANKONA 10 februari 2024

DEPARTEMENT
OMGEVING

Natuurpunt Studie *ism*

Vleermuizenwerkgroep
Zoogdierenwerkgroep ZWG
Herpetologische werkgroep HYLA
Nature ID
Bosgroep Zuid Nederland

Opdrachtgever van dit onderzoek

Vlaamse overheid

Departement Omgeving

Afdeling Partnerschappen met Besturen en Maatschappij

Inhoud presentatie

Korte inleiding ecoduct + doel onderzoek
Bespreking enkele *highlights* van de
resultaten (en beetje methodiek): :

(rapport zeer uitgebreid per taxonomische groep – ook wilde bijen, vlinders, vogels, libellen, spinnen, mieren)

- ▶ Zoogdieren
- ▶ Herpetofauna
- ▶ Ongewervelden: sprinkhanen, loopkevers;

Inleiding

Doel van de studie-opdracht:

Monitoring van ecoduct Kempengrens, 8 jaar na de aanleg (T8; in 2022)

→ Zowel qua faunagebruik, vegetatie-ontwikkeling als (niet toegelaten) recreatief gebruik

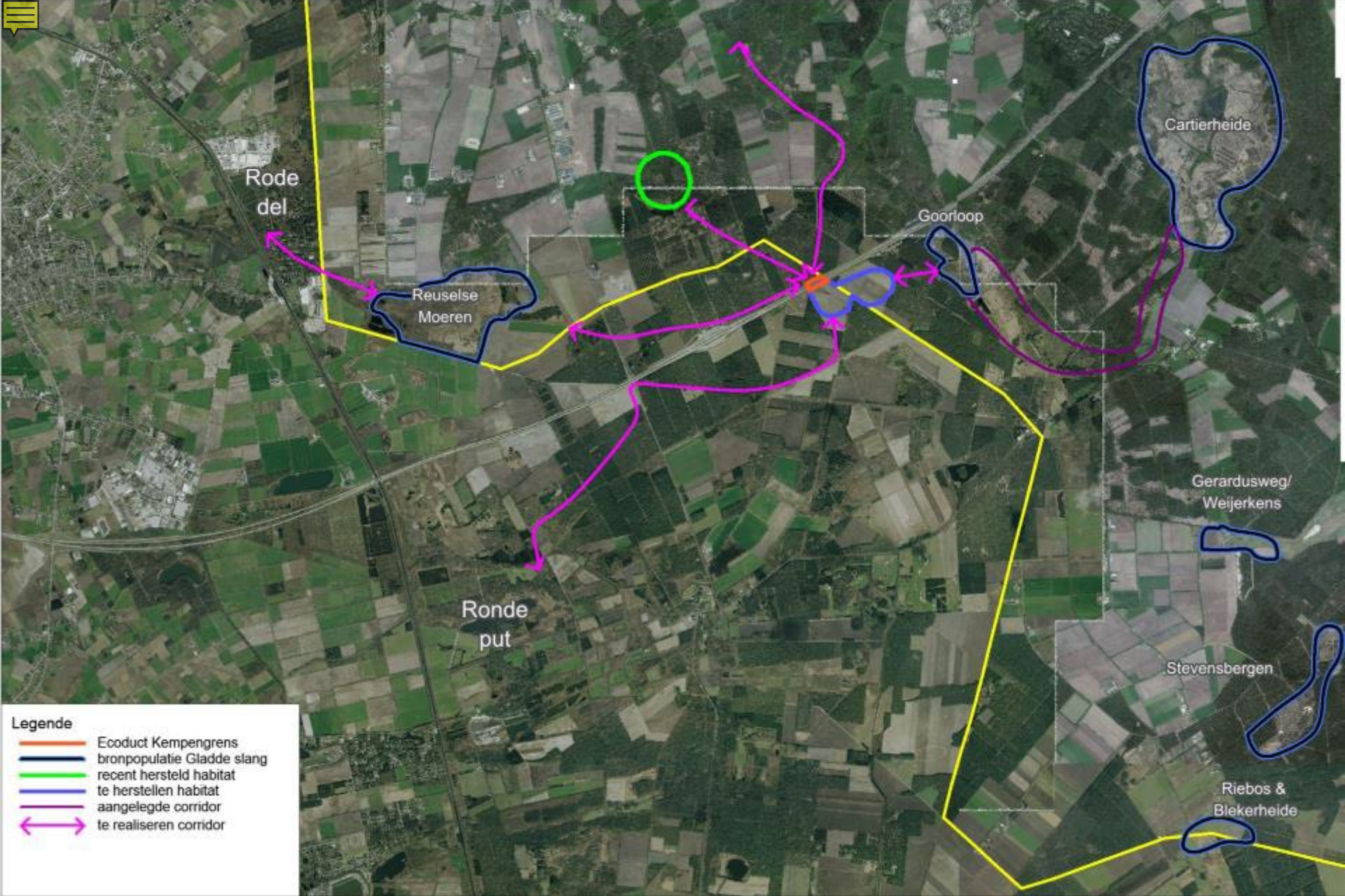
→ vergelijk met vorige monitoringsonderzoeken T0 (2012) en T2 (2016)

Pro memorie: ecoduct Kempengrens

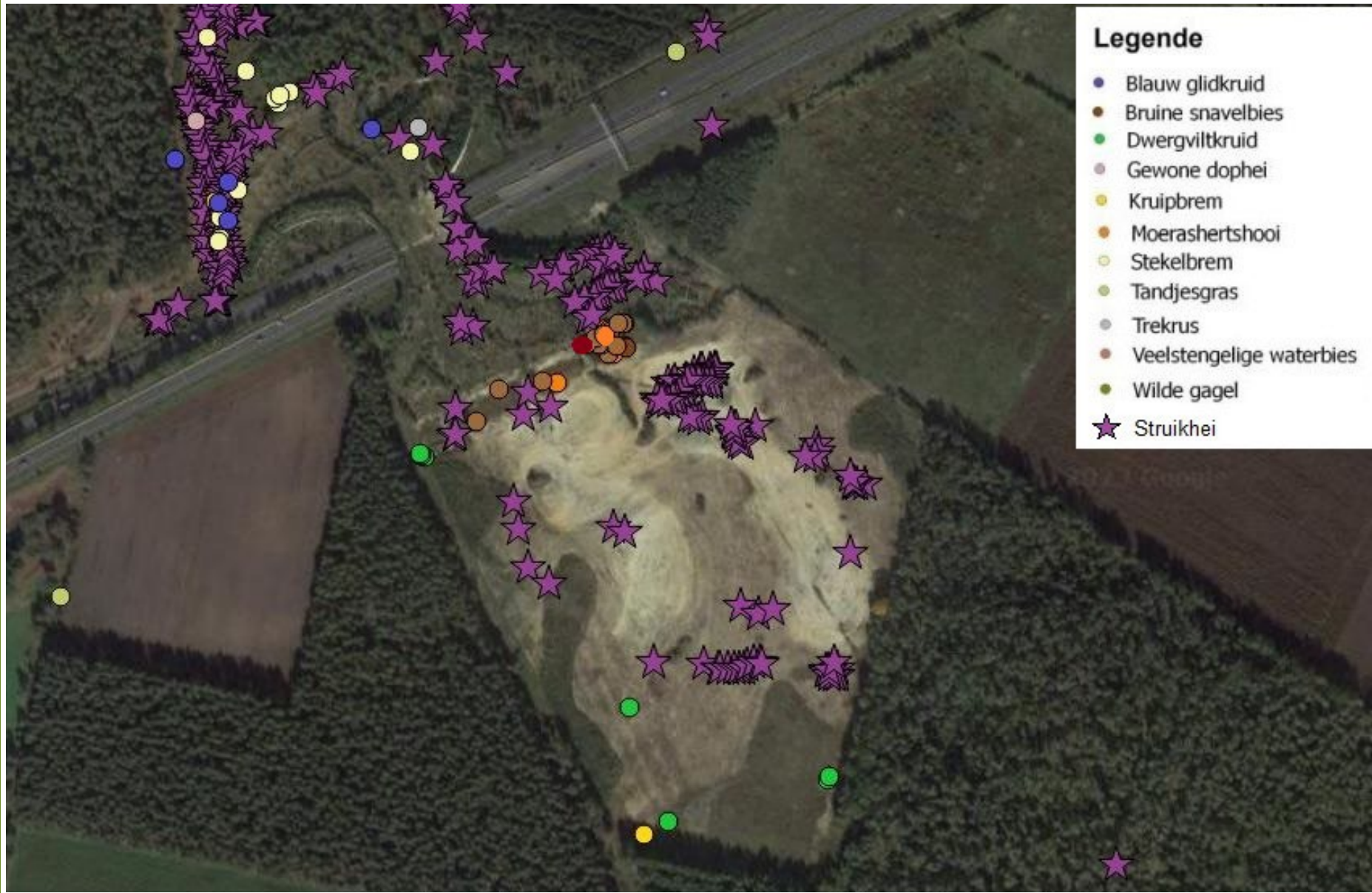
- ▶ Gebouwd in 2013 en 2014; (officiële openstelling op 19/11/2014)
- ▶ 53 m breed op smalste plek
- ▶ Overspanning 55m
- ▶ geleidend raster van op- en afrittencomplex 26 (Retie, VI) tot kruising met de N284 in Ned. (16km beiderzijds E34)
- ▶ Vierde ecoduct in Vlaanderen

1. **Ecoduct Warande (2005; Meerdaalwoud; VI Br)**
 2. **Ecoduct Kikbeek (2006; Maasmechelen, L)**
 3. **Ecoduct De Munt (2011; Wuustwezel, A)**
 4. **Ecoduct Kempengrens (2014; Postel, A)**
 5. **Ecoduct Groenendaal (2018; Zoniënwoud; VI Br)**
 6. **Ecoduct Konijnenpijp (2019; Meerdaalwoud; VI Br)**
- ▶ *In de pijplijn: zie: VAPEO*

Vegetatie

Vleermuizen

Belangrijke groep in ontsnipperingsstudies (Lichtschuw, Echolocatie)

startdatum	einddatum	startuur	einduur	# opnamen	# vleermuizenopnamen
18/06/2022	21/06/2022	22:00	5:00	6170	5175
30/06/2022	3/07/2022	22:00	5:00	2879	2146
28/07/2022	31/07/2022	21:30	6:00	31870	6482
21/09/2022	25/09/2022	19:30	7:30	1056	412

Vleermuizen

Resultaten:

- 12 soorten (wo Kleine dwerg-, Ingekorven, Grijsz grootoor en Bosvleermuis)
- Detector 2: relatief veel opnamen van soorten met een zwakke sonar
- Ingekorven vleermuis gebruikt waarschijnlijk ecoduct om E34 over te steken (=herbevestiging T2)

Deelopdracht 1: Vleermuizen

Wintertellingen

Soort\Datum	8/12/2014	31/01/2016	19/02/2016	14/01/2017	5/01/2019	26/01/2020	29/01/2022	11/02/2023
Watervleermuis					1	8		1
Baard/Brandts Vleermuis					1	2	7	10
Franjestaart					1		2	10
Myotis onbekend					1			
Gewone Grootoorvleermuis	1	1	1	4	5	8	6	7
Totaal vleermuizen	1	1	1	4	9	18	15	28

Grotere zoogdieren: methodiek: NIEUW! sporenonderzoek

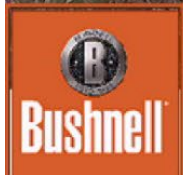
- Er werd gezocht naar prenten, haren, uitwerpselen, markeergedrag, ...
- Een jaar lang, van maart 2022 tot februari 2023 werd éénmaal per maand het volledige ecoduct onderzocht op alle mogelijke relevante sporen
- Kansrijke locaties in omgeving werden eveneens onderzocht
- Past binnen Cyber Tracker systeem (bij interesse: contacteer Diemer.vercayie@natuurpunt.be)

Zoogdieren: Resultaten

Soort	Cameravallen	Sporenonderzoek	Live-traps	Slangenplaten	Losse wng	Bodemvallen
Haas	X	X				
Konijn	X	X				
Aardmuis			X			X
Rosse woelmuis			X	X		
Gewone bosmuis			X	X		
Dwergmuis						X
Bruine rat	X					
Euraziatische rode eekhoorn					X	
West-Europese egel	X	X				
Huisspitsmuis			X			X
bosspitsmuis spec.						X
Dwergspitsmuis						X
Europese mol	X	X				
Huiskat*	X					
Vos	X	X				
Steenmarter	X					
Boommarter	X					
Das		X?				
Bunzing	X	X				
Wild zwijn	X	X				
Ree	X	X			X	

Zoogdieren

Soort	T0	T2	T8
Haas	X	X	X
Konijn	X	X	X
Aardmuis	X	X	X
Rosse woelmuis		X	X
Gewone bosmuis	X	X	X
Dwergmuis		X	X
Bruine rat			X
Euraziatische rode eekhoorn	X	X	X
West-Europese egel	X	X	X
Huisspitsmuis		X	X
bosspitsmuis spec.	X	X	X
Dwergspitsmuis	X	X	X
Europese mol	X	X	X
Huiskat*	X	X	X
Vos	X	X	X
Steenmarter	X	X	X
Boommarter		X	X
Das			X?
Hermelijn		X	
Wezel	X	X?	
Bunzing	X	X	X
Wild zwijn	X	X	X
Ree	X	X	X
Totaal	16	20(21)	20(21)

Ⓜ TROPHY CAM

73°F 22°C

04-23-2022 17:29:06

④ TROPHY CAM

61°F 16°C ●

05-05-2022 21:32:48

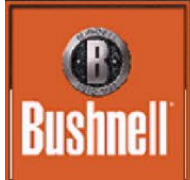
2022-10-10 8:43:48 PM M 3/3

8°C

HC600 HYPERFIRE

RECONYX

Ⓜ TROPHY CAM

60°F 15°C ☾

06-17-2022 01:24:55

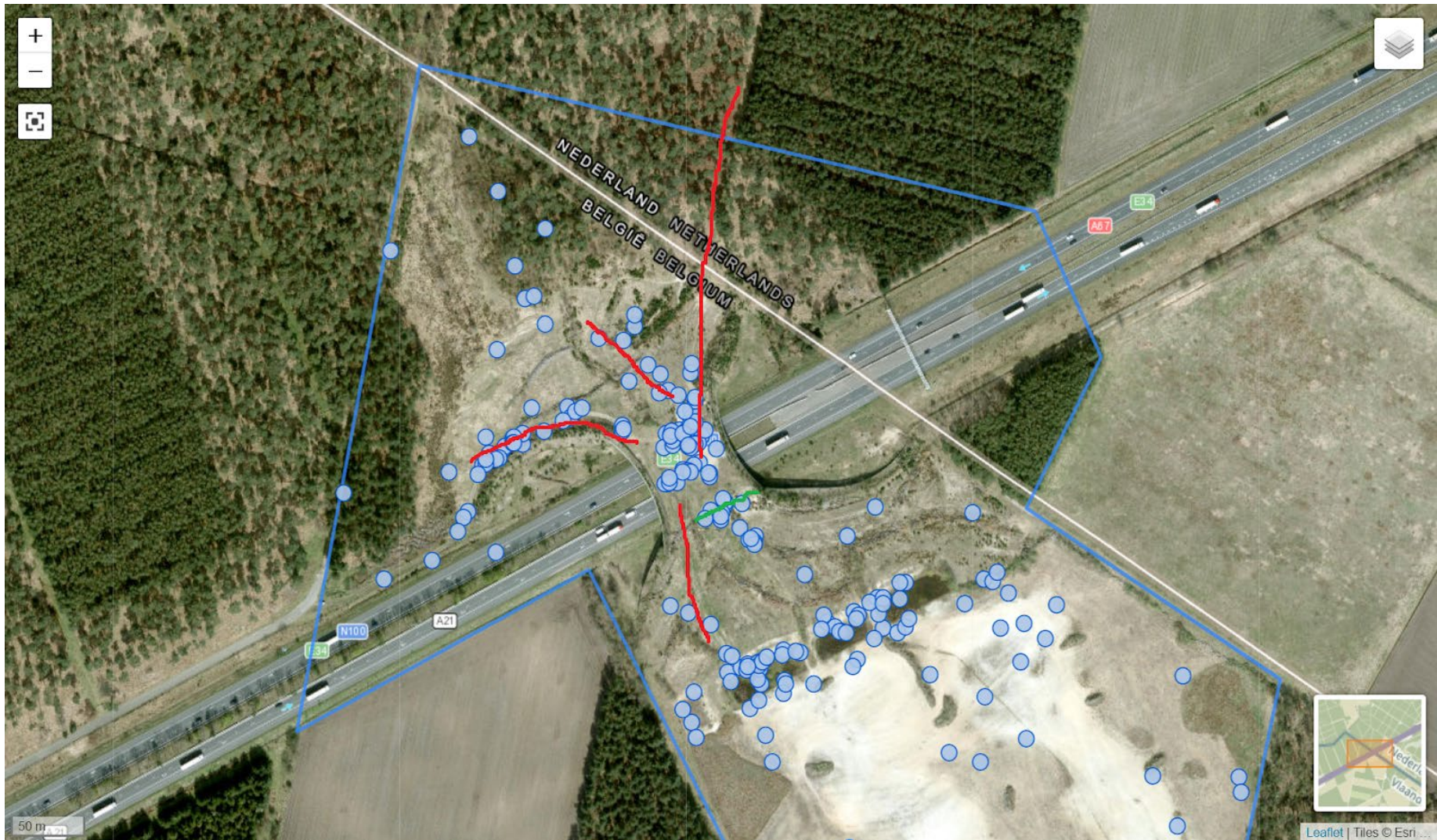

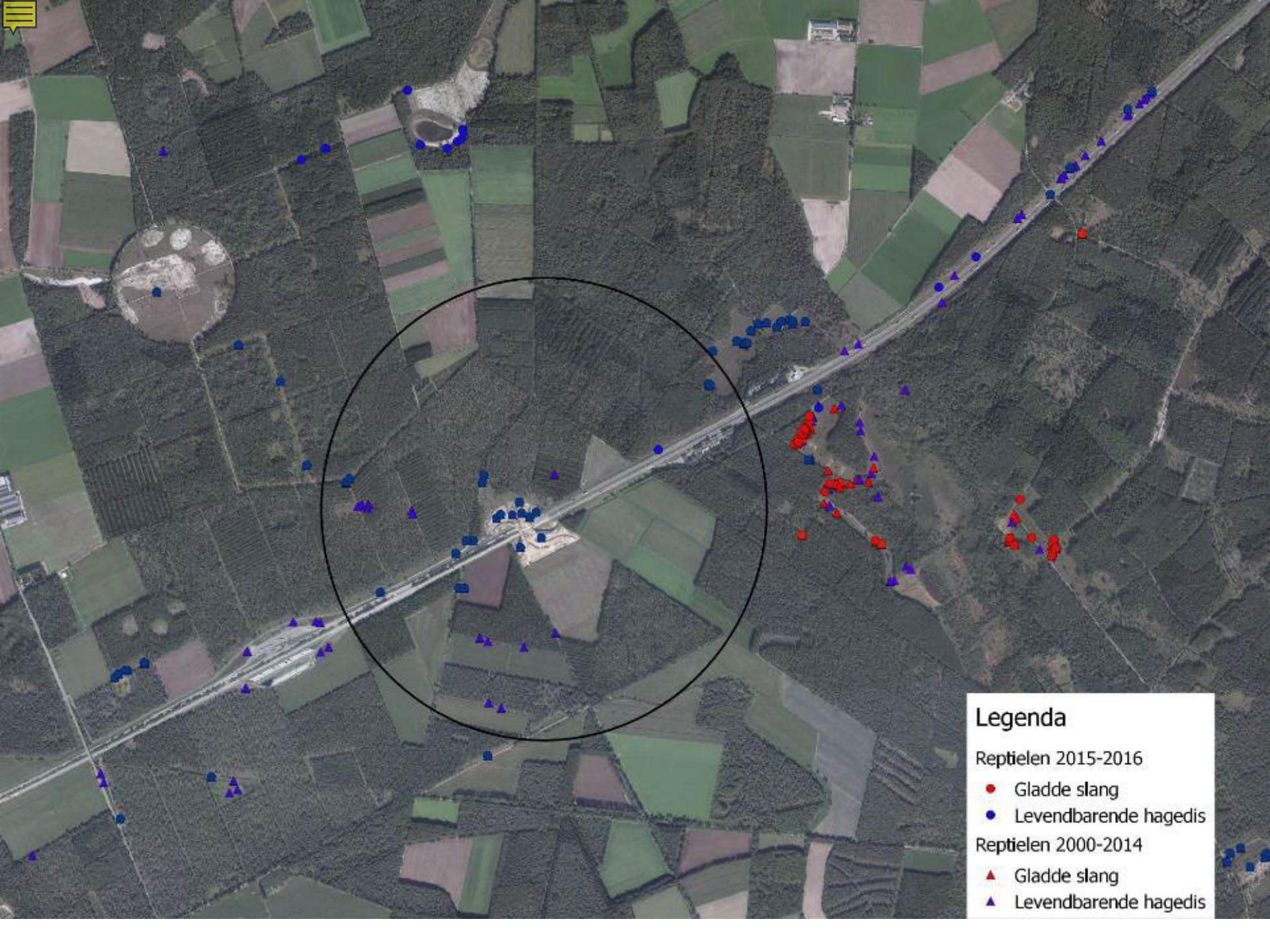
M TROPHY CAM

51°F 10°C

06-03-2022 03:17:31

Zoogdieren: Sporenonderzoek

Legenda

Reptielen 2015-2016

- Gladde slang
- Levdbarende hagedis

Reptielen 2000-2014

- ▲ Gladde slang
- ▲ Levdbarende hagedis

Reptielen

2022:

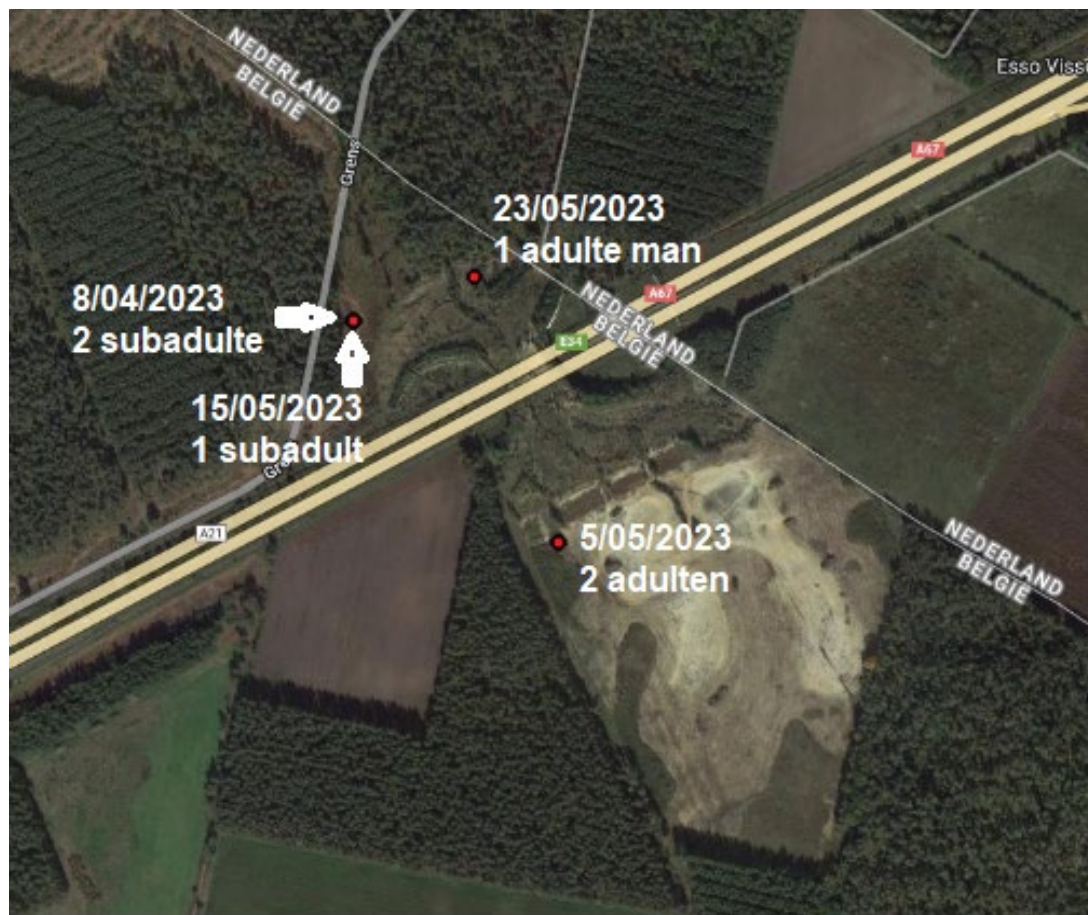
- 5 wng van 3 verschillende Gladde slangen op ecoduct
 - 1 subadult 600m Z van ecoduct
 - 2 adulte in het Goor
- > 6 verschillende ex.

Reptielen

2023:

- 4 wng van 6 ex Gladde slangen op (de aanlooptaluds van het) ecoduct

Reptielen

Hazelworm

Vlaanderen
is omgeving

Deelopdracht 1: Reptielen

Levendbarende hagedis

Vlaanderen
is omgeving

Amfibieën

- Fuik- en schepnetonderzoek uitgevoerd in voorjaar 2022
- 7 soorten waargenomen in 2022, voortplanting bij alle soorten
- Oa Poelkikker en Vinpootsalamander
- Meeste wng aan de poelen ten zuiden van ecoduct

Soort	T0	T2	T8
Gewone pad	X	X	X
Alpenwatersalamander	X	X	X
Vinpootsalamander		X	X
Kleine watersalamander	X	X	X
Poelkikker			X
Bastaardkikker		X	X
Bruine kikker	X	X	X
Totaal	4	6	7

Amfibieën

- Alpenwatersalamander

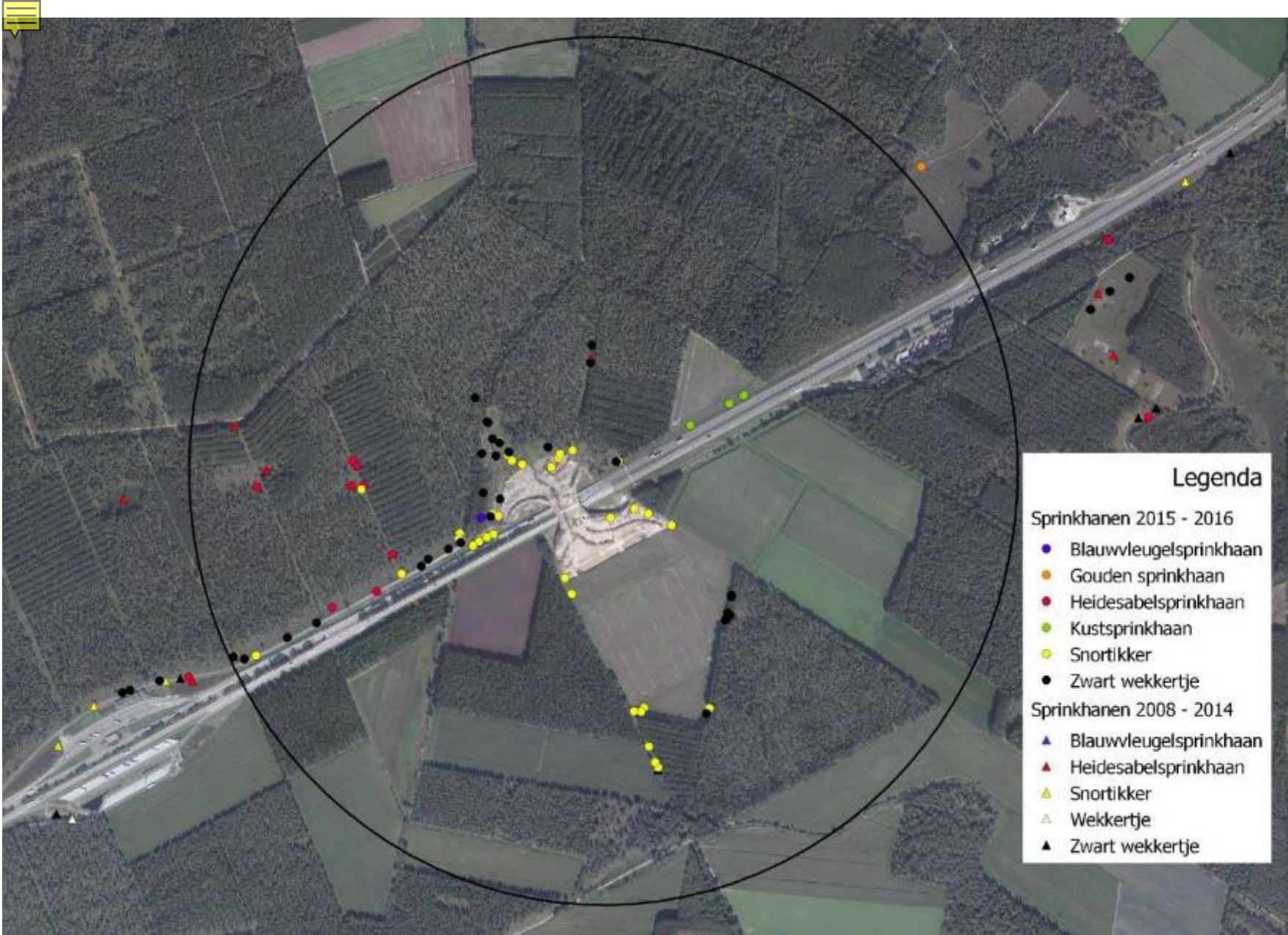
Sprinkhanen

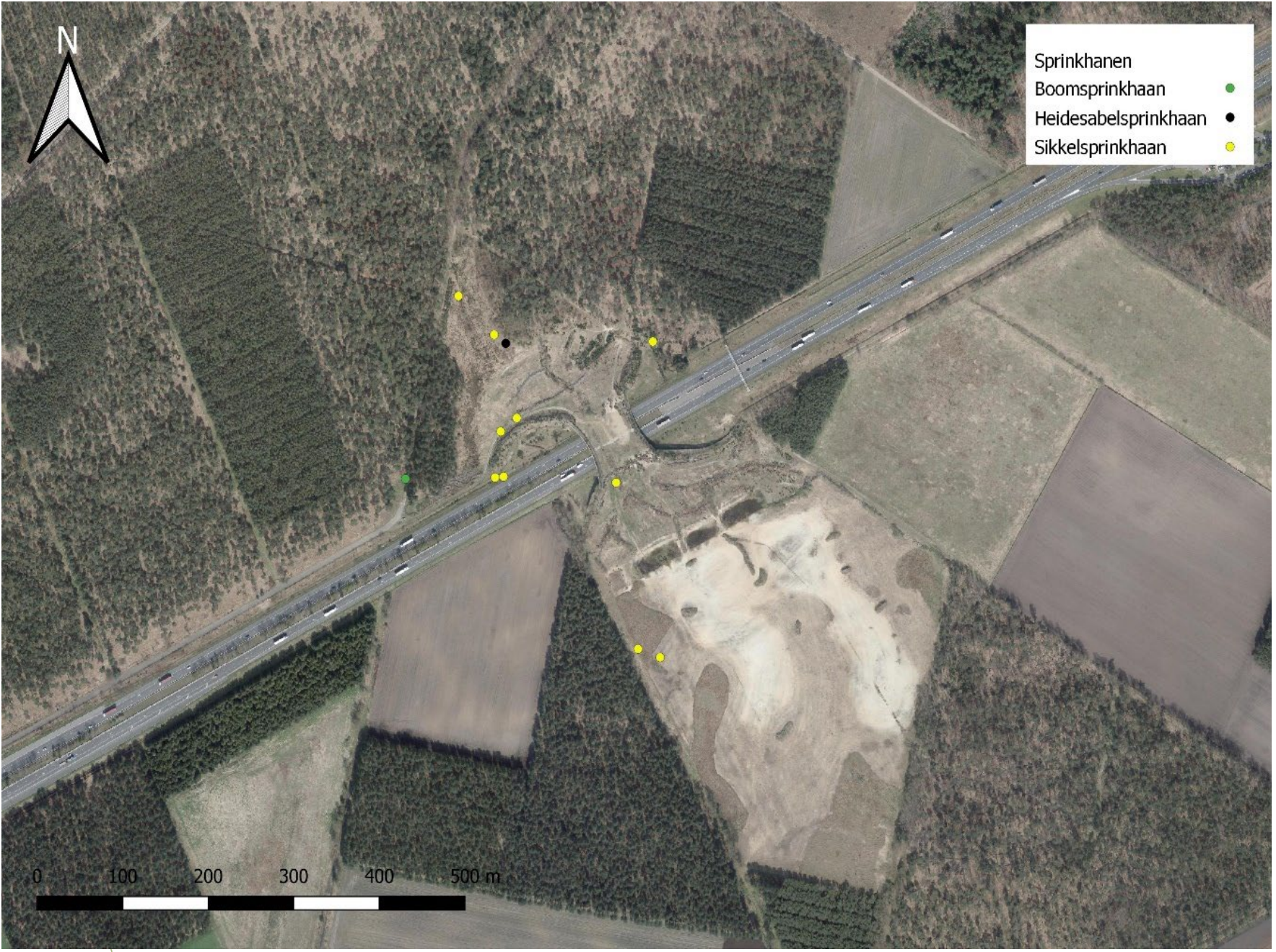
- 17 soorten tijdens T0+T2
- Essentieel om op te volgen owv kortgeveugelde soorten
- Heidesabelsprinkhaan is belangrijkste doelsoort
- Auditief + visueel (gericht zoeken) + sleepvangsten
- (Aanvullend: data uit bodemvallen)

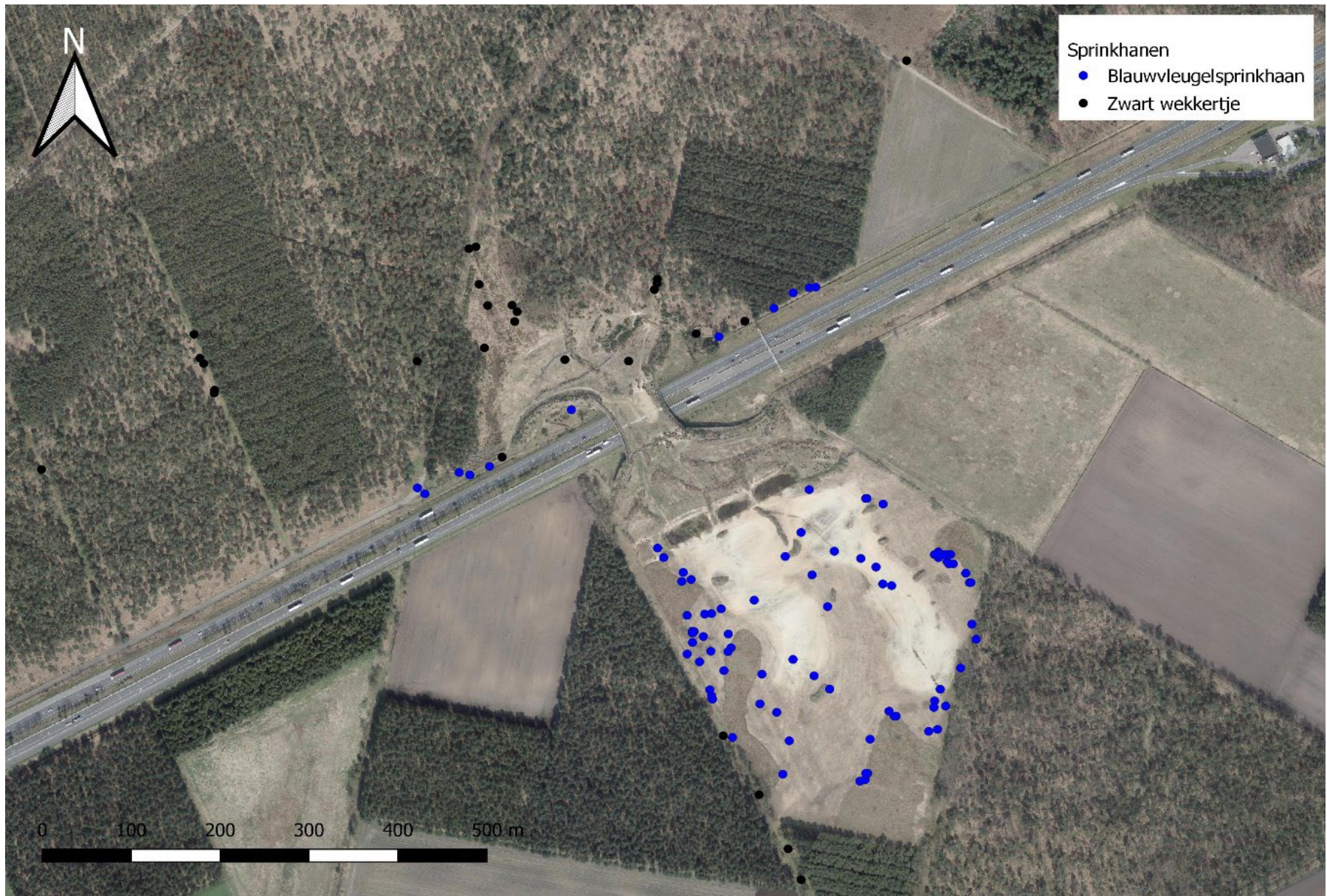
Sprinkhanen

Sprinkhanen

Sprinkhanen

Soort	T0	T2	T8
Kustsprinkhaan	X		
Ratelaar	X	X	X
Bruine sprinkhaan	X	X	X
Snortikker	X	X	X
Gouden sprinkhaan			X
Knopsrietje	X		X
Blauwvleugelsprinkhaan			X
Zwart wekkertje	X	X	X
Krasser	X	X	X
Zeggedoorntje		X	
Gewoon doorntje	X	X	
Gewoon spitskopje	X	X	X
Zuidelijk spitskopje	X	X	X
Struiksprinkhaan		X	
Boomsprinkhaan	X		X
Zuidelijke boomsprinkhaan		X	
Heidesabelsprinkhaan	X		X
Sikkelsprinkhaan	X	X	X
Greppelsprinkhaan			X
Grote groene sabelsprinkhaan	X	X	X
Aantal soorten	14	13	15

Loopkevers

T8: 4 brachyptere soorten:

- ▶ (1) Tuinschallebijter *Carabus nemoralis* en (2) de Korrelschallebijter *Carabus problematicus*: de zesde en achtste talrijkst aangetroffen soorten in T8 onderzoek;
- ▶ In lage aantallen centraal op ecoduct, doch > T2
- ▶ In zeer hoge aantallen aan voet van ecoduct (noordzijde)

Vlaanderen
is omgeving

Loopkevers

brachyptere soorten:

(3) Lederslakkenloopkever (*Cychrus caraboides*): 8 ex.

- ▶ Niet centraal op ecoduct
- ▶ Meest aan voet van ecoduct (noordzijde) (3 ex.)

(4) Noordelijke tandklauw (*Calathus micropterus*):

- in 2022 voor het eerst in het gebied
- op relatief grote afstand van het ecoduct (>1 km, in de vochtige heide in de Goorloop (2 ex.)

Conclusies

Ecoduct Kempengrens (in combo met wildraster)
functioneert op vlak van ecologische ontsnippering, zowel
voor:

- zoogdieren
- Herpetofauna: bep. soorten
- Ongewervelden: bepaalde kort gevleugelde soorten;

Vragen?

- Simon.Feys@natuurpunt.be
- Jorg.Lambrechts@natuurpunt.be

Meer info?

T0, vóór aanleg ecoduct, in 2012:

<https://www.natuurpunt.be/publicatie/de-huidige-ecologische-situatie-t0-de-omgeving-van-het-geplande-ecoduct-kempengrens-over>)

T2

<https://www.natuurpunt.be/publicatie/monitoring-t2-van-het-ecoduct-kempengrens-over-de-e34-mol>

T8:

<https://www.natuurpunt.be/publicatie/monitoring-van-het-ecoduct-kempengrens-t8>